Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНО: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 199. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 199. VOL. LXII.

ПРЕЗИДЕНТ ПОЧУВАЄТЬСЯ ДУЖЕ ДОБРЕ В ДНІ СВОЇХ 65-ИХ НАРОДИН

Денвер, Колорадо. — Президент Айзенгавер у своє 65-річчя почувався дуже добре, що відзначили лікарі в бюлетені про його стан здоров'я, вживаючи перший раз слова „щасливий". Перед своїми народинами Президент побував знову на терасі, яка находиться на 8-му поверсі при його кімнаті, і звідтам рукою вітав тих пацієнтів, які були на подвір'ї шпиталю. Про те, що стан здоров'я Президента задовільний, свідчить і те, що в понеділок 17 жовтня він має прийняти на окремій конференції секретаря оборони Чарлза Е. Вилсона та голову Об'єднаних Шефів Штабу адмірала Артура В. Радфорда, які будуть обговорювати з Президентом справу „оборони й безпеки" країни. В суботу, 15 вересня, Айзенгавер має конферувати з секретарем скарбу Джорджом М. Гомфрі. Рішення прийняти Вилсона й Радфорда запало після телефонічної розмови з головним асистентом Президента Шерманом Адамсом, який перебуває у Вашингтоні, де був присутній на нарадах Крайової Ради Безпеки, якими проводив знову віце-президент Ричард М. Ніксон. Адамс летів із Денверу до Вашингтону разом із братом Президента д-ром Мілтоном Айзенгавером, президентом Стейтового Пенсилвенійського Університету в Филаделфії, Па., про якого республіканці починають говорити як про можливого кандидата на президента, якщо сам Президент не схоче другий раз кандидувати. Про те, що стан здоров'я Айзенгавера дуже добрий, свідчить і той факт, що його дружина перший раз від початку недуги Президента залишила шпиталь, і відвідала свою матір пані Джан С. Давд. Вона була поза шпиталем впродовж 90-ох мінут. Президент вітав із тераси своєї кімнати пацієнтів на подвір'ї шпиталю не так, як це він любив робити, коли був здоровий. Він не підносив обох рук вгору, тільки легко підніс одну руку, лежачи в ліжку, та нею вітав юрбу, що зібралася внизу на подвір'ї. Лікарі дозволили змінити дієту пацієнтові, і Президент перший раз від початку своєї недуги міг напитися кави. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив журналістам, що Президент вже довший час просив про каву. В лікарському бюлетені говориться і про те, що кардіографічна знимка виказує зміну в напрямку до видужування. Давніше в бюлетені лікарі заявляли, що кардіограф виказував „малі передбачені зміни" до кращого, а деколи навіть стверджував, що стан видужування Президента відбувається „трохи заповолі". На 65-ті роковини народин Президента до Білого Дому в Денвері наспіли численні подарунки та привіти з цілої країни. Але ця родинна врочистість відбудеться в обмеженому родинному колі, до якого належатимуть тільки пані Айзенгаверова, теща Президента пані Давд, і сестра Президента пані Ґордон Мур із Вашинґтону, Д. К. На свої уродини Президент по раз перший від початку своєї недуги дістане кусок торта, який буде легко стравний. Цей торт буде високий на 10 цалів, а його діяметер матиме 16 цалів.

Ще в справі підслухання нарад присяжних суддів

Вашинґтон. — Професор Правничої Школи Шикаґівського Університету Геррі Келвен заявив на Сенатській Підкомісії Внутрішньої Безпеки, що його школа думає й надалі ставити секретні мікрофони в залях, в яких відбуваються наради присяжних суддів. В цій Правничій Школі вивчають законодавство і судівництво за гроші, одержані від Фордової Фундації (1,400,000 долярів). Генеральний прокуратор Герберт Бравнелл, уважаючи ці підслухи незгідними з духом Конституції, заявив, що внесе до Конґресу законопроєкт, щоб заборонити їх. Декан Правничої Школи Едвард Е. Леві також обороняв підслухи, заявляючи, що вони служать поліпшенню американської системи судівництва і зовсім не порушують прав присяжних суддів, бо тих підслухів не публікується.

Американський Леґіон прийняв резолюцію, щоб ЗДА залишилися в ОН

Маямі, Флорида. — Американський Леґіон великою більшістю прийняв резолюцію, щоб ЗДА і надалі були членом Об'єднаних Націй. Це голосування відбулося внаслідок внеску, який зголосила делеґація зі стейту Іллиной, і який домагався, щоб ЗДА перестали бути членом ОН. Численні промовці заявляли, що хоч ОН роблять багато помилок, то все ж таки вони є тим форумом, який „дозволяє втримати мир у світі". Конвенція вибрала нового команданта Американського Леґіону, яким став 41-річний Дж. Аддінґтон Ваґнер із Бетел Крік, Миш. Ваґнер був офіцером фльоти і під час другої світової війни був поранений в битві під Окінавою в Японії. Він обіймає це становище по Сіборні П. Коллінсові з Ляс Крусез, Ню Мексіко.

В АМЕРИЦІ

● Арґентинський міністер закордонних справ Маріо Амадео заявив, що новий уряд Арґентини старатиметься нав'язати приязні відносини із ЗДА та всіми іншими американськими державами, і таким способом направити помилку бувшого президента Хуана Перона.

● Демократичний сенатор Стюарт Саймінґтон звернувся до партійних провідників свого стейту з просьбою припинити кампанію за його номінацію на кандидата на президента, бо він зовсім не думає кандидувати.

● Бувший директор Телефонічного Товариства Доналд Г. Кембелл заявив, що незабаром весь світ вживатиме таких телефонічних апаратів, в яких особи, що розмовлятимуть між собою, бачитимуть себе на спеціяльних екранах.

● Жінка - детектив Дорота Уґнак зловила бандита, на ім'я Джеймс Вішоп, який спеціялізувався на грабуванні жінок у підземці ВМТ на стації Фултон в Брукліні. Поліція два тижні слідкувала за цим бандитом. Пані Уґнак пішла вночі до підземки, як „принада". Джеймс Вішоп кинувся на неї і приставив револьвер до її голови. Але жінка - детектив у хвилині, коли бандит брав її торбинку, вибила йому з руки револьвер. Коли бандит нахилився, щоб узяти револьвер, вона скочила на нього і закликала інших детективів, які стояли по кутах плятформи.

● Бувший президент Геррі С. Труман щодня перед сніданням проходжується вулицями міста. Тепер він перебуває в Ню Йорку і не занедбує ранніх проходів. Журналісти тому і стежать за ним, щоб дістати інтерв'ю. На запит одного з журналістів про вислід наступних виборів президента, він сказав, що не прив'язує великої ваги до передбачувань Інституту Ґеллупа, бо цей Інститут твердив у 1946 році, що виграє Дюї, а тим часом вийшов президентом він, Труман.

Панамериканські Світові Авіолінії замовили 45 турбомоторових пасажирських літаків

Ню Йорк. — Відома американська летунська служба — „Панамериканські Світові Авіолінії" (АВА) подала до відома, що вона замовила 45 турбомоторових великих пасажирських літаків, в тому 20 стратолінійних літаків Боеінґ 707 і 25 Даґлес ДС 8, будова яких коштуватиме 269 мільйонів долярів. Почнеться перевіз пасажирів турбомоторовими пасажирськими літаками в грудні 1958 року. Введення в летунську пасажирську службу цих літаків, які роблять 575 миль на годину, дозволить скоротити час перелету майже на половину. Так у майбутньому переліт з Ню Йорку до Парижу триватиме 6 годин і 25 хвилин, замість дотеперішніх одинадцяти годин, переліт з Шикаґо до Лондону шість годин і 45 хвилин замість дотеперішніх шістнадцять годин, переліт з Сан Франсіско до Токіо — дванадцять годин і 45 хвилин, замість двадцятип'яти годин, і переліт з Ню Йорку до Буенос Айрес одинадцять годин і 15 хвилин замість двадцять трьох. Кожен з літаків матиме чотири мотори типу „Пратт і Вітні" і кожен могтиме перевозити понад 100 пасажирів. Рішення керівництва „Панамериканських Світових Авіоліній" зустрілося з прихильним прийняттям з боку офіційних американських чинників, зокрема департаменту оборони, представники якого висловили своє задоволення, що збудування цих літаків збільшить резерву американського летунства і причиниться видатно до його переваги в світовому маштабі. Досі в пасажирській летунській службі у ЗДА турбомоторових літаків не вживали.

Комуністичні голоси вирішили вибори в Бразилії

Досі ще немає кінцевого висліду виборів, які відбулися в Бразилії 3 жовтня. З дотеперішніх вислідів виходить, що президентом вибраний буде Хусцеліно Кубічек, а між кандидатами на віце-президента найбільше голосів дістав прихильник Кубічека — Хоао Гулярт. Кубічек досі має 2,745,024 голоси, а його противник генерал Тавора — 2,340,756. Гулярт має 3,151,-488 голосів, а його противник Кампос — тільки 2,951,402. Протикомуністичний щоденник „Трибуна да Імпреза" заявляє, що комуністичні голоси допомогли Кубічекові і Гуляртові. Комуністи не мають офіційної партійної організації, але вони підтримували в виборах Кубічека і Гулярта, бо ті кандидати приобіцяли їм, що дозволять на законне існування комуністичної партії. Твердять, що офіційно дозволена комуністична партія в Бразилії охоплювала б 130,000 членів. В дійсності комуністи мають далеко більші впливи серед виборців. В 1946 році тільки в виборчій окрузі Ріо де Жанейро вони зібрали четвертину всіх відданих голосів, і здобули 78 місць у федеральному і стейтових парляментах.

Особи з подвійним громадянством можуть втратити американське громадянство

Вашинґтон. — Державний департамент пригадує кільканадцятьом тисячам американців, які мають „подвійне" громадянство, щоб вони до 24 грудня цього року відновили свою присягу на вірність ЗДА. До осіб з подвійним громадянством належать люди, які народилися в ЗДА від батьків неамериканських громадян, або народилися за кордоном від американських громадян. Таким чином всі ті особи законно мають громадянство ЗДА і тієї країни, в якій вони народилися, або громадянами якої є їхні батьки. Коли така особа з „подвійним" громадянством користає з громадянських прав іншої країни, їй загрожує небезпека втратити американське громадянство, хібащо вона з'явиться до дипломатичного представника ЗДА і присягне на вірність ЗДА перед 24 грудня цього року. Згідно з законом МекКаррана-Волтера, особи, які після 22 року життя впродовж трьох років перебувають постійно закордоном, мусять довести, що перебування їх поза межами ЗДА було спричинене одним із пунктів, передбачених в іміґраційному законі МекКаррена-Волтера.

● У Південній Кореї чорний ринок так завалений американськими товарами, власністю 8-ої армії, що її командант ген. Вайт видав наказ ревідувати всіх корейців, включно з журналістами, які виходять з американських касарень, таборів і будинків, де мешкають військовики. Корейці дуже цим ображені.

● Званцем лицаря Почесного Французького Леґіону відзначено у Парижі на окремій церемонії голову нюйоркської транспортної системи Трензіт Оторити, Сиднея Вінґтема, який під час останньої війни наладнував альянтську транспортну сіть у Франції.

ЗДА й Англія збільшать достави зброї Іракові й Іранові

Лондон. — Англійський уряд рішений збільшити достави зброї Іракові й Іранові, які разом з Англією, Туреччиною і Пакістаном становлять середньо - східній оборонний бльок, а так само З'єдинені Держави візьмуть у тих доставах участь, постачаючи окремо зброю своєму союзникові Пакістанові. Таке рішення — повідомляють часописи — стоїть у зв'язку з договором Єгипту з Совєтами чи па: Чехословаччиною про закуп зброї. До цього часу ЗДА і Англія були дуже обережні з постачанням зброї середньосхідним державам, щоб не виглядало, що вони хочуть середньо-східні держави „купувати" й щоб не дразнити їх сусідів. Тепер Англія признає, що наслідком свого пакту з Туреччиною — Ірак потерпів, бо інші арабські держави, під натиском Єгипту, ставляться до нього дуже неохоче. Збільшена допомога Англії Іракові має підтримати тамошній теперішній уряд. В найближчому місяці відбудеться у Баґдаді перша конференція зганих 5-х держав т. зв. Баґдадського пакту й Англія задумує вислати туди свого міністра закордонних справ Мек Міллана для підкреслення своєї поваги до магомеданських держав. Рішення Ірану приступити до того пакту, проти якого сильно виступав був Єгипет, та майже одночасне оприлюднення вісток, що комуністичні держави готові продавати зброю також жидам, значно послабило первісне прихильне в арабському світі враження з єгипетсько-комуністичної трансакції про закуп зброї.

Французький уряд пропонує „середній шлях" супроти Альжиру

Париж. — Прем'єр Фор запропонував французькому парляментові затвердити політичну програму у відношенні до Альжиру, схоплену в 4-х коротких точках: 1) ані асиміляція ані сепарація Альжиру, 2) низка негайних реформ, особливо аґрарної, відділення мусулманської релігії від держави та поширення навчання арабської мови, 3) підтримування місцевого альжирського промислу, що піднесло б, разом з земельною реформою, життьовий рівень автохтонів, і 4) застосування принципу вільних демократичних виборів, які були б вступом до основних змін в цілому житті країни. Ця програма з одного боку відступає від принципу „повної інтеґрації" Альжиру з Францією, з другого опрокидує рішуче закиди, наче б французька політика грозима повною втратою Альжиру. Парлямент голосуватиме в цій справі в суботу 15 або в неділю 16 ц. м. Прем'єр Фор потвердив ще раз, що арабські націоналісти в Альжирі є підбурювані з-закордону, проте сама погана французька політика створила податливу почву під ворожу для Франції аґітацію. Фор закликав парлямент вибрати власною волею найкращий спосіб полагодити проблему Альжиру після того, як Франція відмовилась вислухувати „порад" в цій справі від членів Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй.

Західня Німеччина перестерігає перед „другим Мюнхеном"

Бонн. — Західньо-німецький міністер закордонних справ перестеріг західні великодержави, щоб вони не повторили страхітливої історичної помилки, яку 30 вересня 1938 року зробили на Мюнхенській конференції англійський прем'єр Чемберлен і французький Даляді́с, погодившись на частинний розподіл тодішньої Чехословаччини: спроба заспокоїти апетити гітлерівської Німеччини признанням їй судетської частини ЧСР з більшістю німецького населення довела тоді не тільки до повного уярмлення ЧСР німцями, але й до дальшого походу німецького аґресивного мілітаризму. Д-р Брентано, висловивши вдоволення з своїх розмов, що їх перевів в ЗДА з американськими державними чинниками та з англійським і французьким міністрами закордонних справ, все ж висловив острах, щоб Захід таки не захотів „замиритися" зі Сходом коштом Німеччини, себто офіційною або мовчазною згодою на поділ Німеччини на безтерміновий час. Міністер Брентано виїде до Женеви на чолі західньо-німецької „обсерваторської" місії. Водночас німецькі комуністи повідомили, що в такій самій цілі виїде до Женеви східньо-німецький „міністер" Больц. Західньо-німецький уряд запротестує проти запрошення східньо-німецької делеґації до конференційного столу міністрів 4-х великодержав — якщо вийшло б таке запрошення, — так само, як не погодиться на те, щоб Совєтський Союз мав одного амбасадора для Західньої і Східньої Німеччини, — заявив Брентано.

ЗАХІД ЖАДАТИМЕ ВІД СССР СКАСУВАННЯ ЗАЛІЗНОЇ ЗАВІСИ

Вашинґтон. — Найважнішою закордонно-політичною проблемою є вже тепер Женевська конференція міністрів закордонних справ 4-х великодержав, яка розпочнеться 27-го ц. м. — стверджують Вашинґтонські кореспонденти найбільших американських і чужих газет. Тому державний департамент прикладає тепер найбільше уваги приготуванням до тієї конференції, яка матиме 4 точки на денному порядку: 1) об'єднання Німеччини, 2) безпека Европи, 3) розброєння і 4) тісніші зв'язки між Совєтами і Заходом. Захід рахується з тим, що трудно буде знайти порозуміння з Совєтами в усіх трьох перших точках, зате Совєти певне схочуть піти на уступки в 4-ій точці, щоб не розбивати зовсім конференції та щоб показатись перед власними громадянами, що процвітає „співіснування" з Заходом. Західні міністри будуть домагатися, щоб Совєти визнали 1) свободу у виміні публічних інформацій і 2) щоб скасовано комунікаційні перешкоди. Совєти воліють обмін прерізними делеґаціями, ба навіть туристичними прогулянками, зі збереженням надалі строгої пашпортової контролі й із виключенням „сірої людини" від права їхати, куди вона хоче, й дивитись у світі, на що хоче. Але Захід прикладає більше ваги до свободи преси. На Заході, в Лондоні, Парижі чи навіть в Ню Йорку в деяких кіосках і книгарнях, можна свобідно дістати совєтську пресу, а в усіх тих західніх великодержавах, як і в інших західніх країнах, свобідно виходять комуністичні часописи. Зате в Совєтах не існує ніяка свобода преси й інформації, а єдиний американський журнал „Амеріка", на який кілька років тому дозволено в СССР, так само тепер не існує. Совєтські радіовисильні вживають спеціяльних заходів, щоб приглушувати чужинецькі радіопередачі і совєтського громадянина далі кормиться тільки державними комуністичними фальшами про зовнішній світ. Захід рахується з тим, що Совєти будуть наполягати, щоб облегшено в'їзд до західніх країн совєтським громадянам, під якими треба розуміти далі всякі делеґації (з добавком аґентів совєтськоо МВД і розвідки). Тому, що закон МекКаррена-Волтера забороняє взагалі в'їзд до ЗДА комуністам, уряд ЗДА думає обходити заборону так, як це тепер дістається з усякими совєтськими „місіями" і „прогулянками фахівців", — зате законний припис про відтиски пальців приїжджих з закордону, який дуже сердить большевиків, може бути змінений чи скасований тільки Конґресом. Державний секретар Доллес виїде вже 23 ц. м. до Парижу на останні наради західніх міністрів перед Женевською конференцією.

Сателітські комуністи проявляють „духа Женеви"

Мюнхен. — Комуністичний уряд Мадярщини ущільнює свій кордон проти Австрії, так само чехословацький уряд робить це у відношенні до Німеччини. Старі й поржавілі засіки з кільчастого дроту знімається, а на їх місце ставиться нові, ще вищі й ще густіші. Здовж кордону будується нові вежі з військовою прикордонною сторожею, озброєною у важкі скоростріли. Прикордонні поля засівається мінами, а всю кордонну смугу очищується від будинків. Так, напр., чеський уряд висадив у повітря фабрику скла, що стояла недалеко німецького кордону. Створюється широку смугу „нічийого краю", через який трудно комунебудь перескочити. — Такі відомості подає радіовисильня „Визволення", заснована при допомозі Американського Комітету визволення від большевизму. Діється це тоді, коли одночасно недалека Женевська конференція, згідно з „духом Женеви", має рішати про „покращання зв'язків між Сходом і Заходом", а західні держави мають пропонувати скасування взагалі залізної завіси (про що говориться в нинішній головній новинці).

Капітан Тавнсенд відвідує Марґарету і королеву матір Єлисавету

Лоондон. — Відомий з газетних повідомлень кап. Пітер Товнсенд, британський летунський атташе в Брюсселі (Белгія), прибувши на відпустку до Лондону, відвідав у четвер дня 13 жовтня Кленс Гавз, резиденцію британської принцеси Марґарети. Принцеса Марґарета прибула до Лондону цього ж самого дня ранком з Белморейл Кестл у Шотляндії, де вона перебувала на вакаціях. Прибула також до Кларенс Гавз у гості до своєї доньки королева - мати Єлисавета. Відвідини капітана Товнсенда в Кларенс Гавз тривали дві години і вони дали притоку до різнородних здогадів і міркувань на тему заручин і майбутнього одружіння Марґарети, що має 25 літ, із 41-літнім Товнсендом, який розвівся із своєю жінкою і який має двоє дітей. Офіційного заперечення вісток, що принцеса вийде заміж за Товсенда, досі не було. З кіл королівської родини не подають теж ніяких інформацій про майбутні пляни принцеси Марґарети. В Англії думають, що ніякого повідомлення в цій справі перед відкриттям британського парляменту в дні 25 жовтня ц. р. не буде. Якщо б Марґарета вирішила іти заміж за Товнсенда, то вона мусіла б зрезиґнувати із своїх прав до престолу.

ВІСТІ З-ПОЗА ЗАЛІЗНОЇ ЗАСЛОНИ

(За совєтською пресою і радіо)

ЛЬВІВЩИНА — „ВІДСТАЮЧА ОБЛАСТЬ"

Спеціяльний кореспондент „Радянської України", висланий на перевірку діяльности партійних організацій Львівської области, пише: „Львівщина відстає в проведенні сільсько-господарських робіт. Одне з останніх місць у республіці займає вона, зокрема, у сівбі кукурудзи, картоплі й городніх культур. Колгоспи й МТС области вирощують замало сільсько - господарських продуктів на 100 гектарів. Низькою залишається оплата трудодня колгоспників..." Чим же пояснює столичний ревізор таке становище? — Незадовільним добором і вихованням партійних кадрів. І так, „аґітколективи і лекторій машино - тракторних станцій працюють погано. Соціялістичне змагання існує лише формально. Кадри добирають тільки на підставі анкетних даних і формальних довідок. На відповідальні пости в партійні і радянські органи висувають людей, які не мають організаторських здібностей і негідно проявляють себе в побуті (морально розкладені, пияки та ін.)". До цього кореспондент не додав головної причини, від якої залежить те, що Львівщина — „відстаюча область": люди не хочуть працювати на совєтську владу.

ЗМІНЮЮТЬ НАЗВИ МІСЦЕВОСТЕЙ В КРИМУ

Президія Верховного Совєту УССР перейменувала такі місцевості Кримської области: селище Алупка-Сара Ялтинської міської ради — на селище Шевченкове; селище Аян Зарічненської сільської ради Симферопільського району — на селище Родниківка; селище Антай Краснофлотської сільської ради Совєтського району — на селище Новоселівка.

ЗІБРАЛИ ЛИШЕ... 7.3 ВІДСОТКА

„Радянська Україна" з 23 вересня б'є на сполох, що в багатьох районах і областях України, внаслідок поганого керівництва, а то й байдужого ставлення партійних і сільсько - господарських органів, значно затримується справа копання і вивожування цукрових буряків, що, мовляв, може завдати величезної шкоди цьогорічному врожаєві. У Львівській області, наприклад, на 15 вересня графік копання буряків виконано лише на 28,1 відсотка, в Чернігівській — на 35.5 відсотка. Дуже погано провадяться збиральні роботи в таких основних бурякосійних областях, як Вінницька, Хмельницька, Полтавська та Черкаська. За першу половину вересня в УССР зібрано врожай лише з 7.3 відсотка площі, засіяної буряками.

ЯК ЗБИРАЮТЬ БУРЯКИ НА ВІННИЧЧИНІ

Кореспондент „Правди" в числі з 7 жовтня пише: „Збирання цукрових буряків на Вінниччині йде дуже повільно. Вже початок жовтня, а викопано їх майже в два рази менше, як на цей самий час у минулому році. Вивезено буряків ще менше. Справа в тому, що в області затягнули збирання і обмолот зернових, дуже запізнилися з сівбою озимини і збиранням кукурудзи. Коли прийшов час копати буряки, керівники районів казали: „Буряки не втечуть!" — і внаслідок цього почали їх збирати лише в середніх числах вересня. У багатьох МТС Жмеринського, Шпиківського, Дашівського, Копайгородського, Ямпільського та інших районів комбайни не відреґулювали, і через це вони під час роботи псують корені й чимало їх залишають у землі. Десятки комбайнерів уперше взялися за керівниці. І от уже кілька днів стоїть нерухомо край дороги біля плянтації колгоспу „Червоноармієць" буряковий комбайн. Деталі його встигли вже взятися іржею. — „Не бере машина! Не розумію, в чому справа", — нарікає комбайнер Зацерковський, один з тих, що не мають досвіду і вміння. Зрештою, у більшості комбайнерів низька продуктивність, і лише окремі з них виконують норми. Багато комбайнів не працюють через те, що колгоспні плянтації позаростали бур'янами. Тонни викопаних буряків лежать на полях по 4-5 днів, внаслідок чого якість їх гіршає."

В СВІТІ

● Англійський маршал Монтґомері вважає, що в армії НАТО необхідні реформи. Він запевняє, що вже минулася доба окремих змоторизованих піхотних частин, панцерних дивізій та гарматніх дивізіонів і рекомендує завернути назад до колишніх „стандартних" військових одиниць, в яких були б піхота, танкові і гарматні з'єднення.

● Араби з Єгипту і Йорданії не хочуть користуватися спільно з Ізраїлем з вод Йордану, де американці пропонують їм збудувати велику греблю. Терпеливий американський репрезентант Джонстон виїхав із Каїро ні з чим і подався до Тель Авіву, щоб спробувати переконати ізраїльський уряд не будувати цієї греблі на власну руку і тим самим не викликати війни з фанатичними арабами.

● Східньо - західня торгівля буде й надалі дуже скромною — прийшли до висновку на конференції представників у Женеві, де обговорювали можливості поширення торговельних зв'язків між західніми й комуністичними державами. Фахівці цих справ уважають, що „дух Женеви" мусить бути дуже обережний, коли справа йде про торгівлю з комуністами.

● З'єднання англійської фльоти у проводі з літаконосцем „Тріюмф" „ревізитує" Ленінґрад, де англійські воєнні кораблі не були від 1914 року. На англійських воєнних кораблях є 200 морських старшин, 1,800 моряків і 150 кадетів. Назустріч англійцям виплили совєтський нищильник „Одарьонний" і три підводні човни. Совєтські моряки, які прибули з своїми кораблями до англійського порту Портсмут, нарікають, на мряку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six Months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3. N. J.

СТВЕРДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ

Вся сьогоднішня міжнародна політика, як у великій мірі і внутрішня політика поодиноких країн, проходить під знаком поділу світу на два взаємно суперечні табори: миролюбний, демократичний Захід та агресивний, тоталітарно-диктаторський Схід. Очевидно, що цей поділ світу існує на базі принципів, а кожночасна політика, яка б вона не була, є тільки грою у боротьбі та змаганні між цими суперечними принципами, взаємної виключности і непримирности яких не може змінити і не змінить жадна коньюнктуральна політична тактика, не змінить жаден „дух Женеви" і жадне співіснування, які в обличчі принципового поділу світу можуть бути тільки тактикою і тільки хвилевими політичними маневрами.

Про ці речі ми часто забуваємо в нашій оцінці і в нашому підході до щоденних подій та щоденної політики. Ми часто не відрізняємо принципів від тактики, і оцінюємо факти не по їх суті, а по їх виглядах. Це дуже важливо знати, зокрема, нам, заінтересованим в українській визвольній політиці.

Очевидно, що відповідальні державні мужі здають собі справу з небезпеки поплутання понять принципів і тактики в публічній опінії, і тому вважають за необхідне час від часу подати загалові відповідні виясненя, ствердити принципи, щоб саме під їх кутом публіка оцінювала актуальні події і всілякі політичні маневри. Таким ствердженням принципів можна вважати і промову державного секретаря Джана Фостера Доллеса на конвенції Американського Легіону в Маямі, Флорида, в понеділок 10-го жовтня. Деякі з цих стверджених ним принципів мають першорядне значення також і для української політики, і заслуговують на окрему увагу.

Доллес насамперед вияснив поняття і розуміння патріотизму. Патріотизм — це любов до своєї країни і свого народу, і це треба вважати за велику чесноту. Доказом справжнього патріотизму є активна любов до своєї країни, що проявляється добровільними ділами й добровільними жертвами. У вільному світі можна до таких діл і жертв тільки закликати й запрошувати, а в тоталітарному світі цих діл і жертв вимагають і їх вимушують, що, очевидно, перетворює такий „примусовий патріотизм" у злочин і терпіння.

Теперішня політика з її співіснувальними тенденціями — це, в оцінці Доллеса, не є жадний принцип, а тільки започаткована Москвою тактика. Доллес думає, що большевики, після практики холодної війни, поступають згідно із засадою: якщо не можеш їх, себто вільних націй, розбити, то прилучися до них, очевидно не на те, щоб з ними жити, але щоб їх в інший спосіб бити. Тому західній світ мусить бути готовий на обидві можливості; якщо Москва хоче жити із вільним світом, то це цілком в порядку, коли вона до нього достосується. Але якщо б вона долучилась до нього тільки на те, щоб його бити, то вільний світ мусить бути готовий на відповідну протидію.

Очевидно, що зміна совєтської тактики створює проблему не тільки для Заходу, але й для самого Совєтського Союзу. Теперішня бо тактика Совєтів у зовнішній політиці заперечує всю практику їхньої внутрішньої політики. Назовні Москва докладає всіх зусиль, щоб порізнити між собою поодинокі країни і народи, забуваючи, що сам „Союз Совєтських Соціялістичних Республік є багатонаціональною державою, що складається з 16-ти так званих республік, багато з яких були колись незалежними державами". І саме це ствердження Доллеса вважаємо за дуже важливе для українців та інших поневолених націй, бо воно в інших, щоденних виступах Державного Секретаря було досі, на жаль, досить рідкісне. При цьому Доллес ствердив ще такий принцип: народи, що хочуть бути незалежними, не сміють бути змушувані до будь-яких примусових „союзів" тільки на те, щоб збільшувати монолітну силу. Хто любить волю, той повинен її мати, і до того змагає американська політика.

З цим зв'язаний ще один принцип, що його ствердив Доллес: Америка не вірить у можливість невтральности в теперішніх міжнародних обставинах. Намовляти чи вимагати від якоїсь країни невтральности, як це намагається робити Москва, означало б те саме, що скасувати в країні сторожів безпеки і пропонувати кожному громадянинові, щоб він сам обороняв себе від злодіїв і розбишак.

Немає сумніву, що ствердження цих принципів відповідальним керівником американської закордонної політики було дуже на часі в обставинах співіснувальної депресії.

„ЕВАКУАЦІЙНА НІСЕНІТНИЦЯ"

„Дух Женеви" й деклямації про мир та „відпруження" не перешкоджають офіційним американським чинникам з установ Уряду Цивільної Оборони та американській пресі найповажніше займатися проблемами, що їх викликає можливість раптової атаки совєтського летунства на американські міста. Між проєктами оборони проти такої небезпеки виринув і плян евакуювати великі міста, як ніби найдоцільніший і найбезпечніший спосіб охоронити масу населення від нищівних наслідків атомових бомб. Недавно у журналі „Фрімен" появилась на цю тему винятково критична й відважна стаття Пола Джонса, що не тільки називає проєкт евакуації великих міст „нісенітницею", але й виступає проти всієї політики згаданого Уряду Цивільної Оборони, закидаючи йому ширення непотрібної паніки серед населення. Тому, що ці питання безпосередньо заторкують життя всіх нас, мешканців цієї країни, особливо ж мешканців великих міст, що були б ціллю ворожої агресії, цікаво познайомитись бодай в загальних зарисах з заввагами людини, яка перестудіювала цю проблему.

Евакуація мільйонових міст нісенітна тому, що практично перевести її неможливо, а спроба переведення її грозить страшними для країни і її населення наслідками. Це твердження можна спертй на досвід, що його зробили французи, які в 1940-му році, під час німецького наступу, видали заклик до мешканців міст і містечок втікати від ворога. Всю північну Францію огорнула паніка, і 10 мільйонів людей заблькували всі шляхи. Маса втікачів відрізала армію, що була на фронті, від джерел її постачання й зв'язку з резервами, які мусіли пробиратися бічними дорогами, для деяких родів зброї непридатними.

Подібна історія може повторитись, і мільйони панікою огорнених мешканців Ню Йорку, Шікаґа чи Филадельфії спаралізують свободу рухів протилетунської артилерії, розташованої в обширі великих міст. Зрештою, щоб евакуювати два мільйони здисциплінованого війська, треба мінімум три дні. Як же можливо впродовж шести годин перевести евакуацію 8-мільйонового Ню Йорку, при чому евакуйовані родини не залишать чейже своїх дітей і старенських батьків! Як виглядали б шляхи у 100-милевому промірі від Ню Йорку? Куди ця маса сунула б, чим харчувалась би і де ночувала б? І як узагалі могла б посуватись вперед та маса, коли треба рахуватися з неминучим фактом, що при такому велетенському накопиченні авт траплялись би раз-у-раз технічні дефекти, що загальмовувало б рух. Що робити з тими автами і їх пасажирами, як також всіми автами, що їм вийшла б ґазоліна?! Неможливо теж уявити собі, щоб серед такого руху, де кожний водій думав би про швидкість, а не про обережність, не траплялись би раз-у-раз катастрофи, які були б катастрофами для цілого руху.

При найбільшій зрілості населення неможливо рахуватись з ідеальною здисциплінованістю і порядком, бо відомо, що паніка перекреслює всі ці прикмети. Паніка мусіла б вдарити й по мешканцях довкільних громад, так само, як вона вплинула на французьких вояків у 1940 році, коли вони опинились на шляхах утечі мільйонів спанікованих французів. Передсмак таких неминучих несподіванок дають публічні міркування, напр., в повіті Вестчестер під Ню Йорком, щоб на випадок війни поставити на шляхах, які ведуть з Ню Йорку, кам'яні бльоки й таким чином „фізично" припинити наїзд на той повіт спанікованих столичних юрб. Згаданий журналіст забув додати, що спеціяльно Ню Йорк має сумну славу своїми комунікаційними „корками": виїзд з Ню Йорку на Захід і Південь мусить іти через ріку Гудзон, попід яку ведуть два 4-лінійні тунелі, а понад яку один 8-лінійний міст Вашингтона — та й годі. Коли літньою порою кожної звичайної п'ятниці, в годинах 5-7 веч. треба годину-дві ждати, щоб видістатись з міста одним із трьох шляхів, і стільки ж, щоб дістатись до нього в неділю вечером, то що діялось би перед тими тунелями й мостом Вашингтона в дні загальної евакуації цього велетня-міста?! І як тоді виглядали б сотні тисяч авт з перегрітими моторами?

Кожний ворожий наїзд чи налет на місто має за ціль спаралізувати його діяльність, виштовхнути з нормальної колії його мешканців та звести нанівець ту енергію, що вміщається в людських руках, мізках і машинах. Штовхнути на шлях кругло 25 мільйонів людей тільки п'яти найбільших американських міст з їх передмістями, це значить у практиці піти власне на 100% по лінії цілей, що їх має ворожий налет. Нічого й казати вже про наслідки на мораль населення всієї країни, коли тих 25 мільйонів людей понесли б паніку в усі її закутини. Ото ж евакуація міст не є протидією ворожому замірові. Зате такою протидією є моральна мобілізація, що проявилась би в рішучості видержати, пережити ворожий наскок на місці свого замешкання і праці та по змозі найшвидше направляти шкоди, заподіяні наскоком і вертатись до попередньої праці.

Таку геройську поставу, видержливість і національно-державницьку зрілість, сполучену з найвищими вартостями особистої гідности, проявили мешканці Лондону і Берліну, Ленінграду і Токіо під час останньої війни. Без уваги на те, по котрому боці барикади вони стояли у війні і за що та проти кого воювали, всі ті люди виявляли ті самі особисті прикмети духа, гідні наслідування. Очевидно, треба думати про максимальну забезпеку. Одним із засобів для цього є пізнати всю правду про наслідки для життя і здоров'я від атомових бомб та лікувальні чи профілактичні способи протидіяння їм. Показується, що радіоактивність не тільки атомових, але й водневих бомб є також лікувальна й обмежена часом. Втрата волосся і рани на тілі безслідно минають за 6 місяців. На 175 осіб, які були в орбіті одного такого пробного вибуху, померла тільки одна особа і то наслідком комплікацій, що прийшли в ході лікування. Останні маневри війська, сполучені з пробними вибухами атомових бомб й атомових стрілен, виявили, що піхота може не тільки безпечно перебувати в недалеких ровах, але й майже негайно після вибуху посуватись до його центру.

Отож нічого вкидатися в паніку і придумувати способи, найгірші з-поміж засобів охорони. Таким найгіршим засобом є власне — втеча.

Улас Самчук

БУТИ ЧИ НЕ БУТИ?

Було б дуже неправильним думання, що література якогось народу є той підручник, який ми змушені вивчати під назвою „Історії літератури", або та книга, яку маємо у нашій книжковій шафі з тією чи іншою назвою. Література в дійсності є мова народу в записаному вигляді.

Те саме стосується й до тих одиниць людських, що ту літературу творять. Є то по суті не окремі людські істоти, а лише зіндивідуалізовані речники збірної людської одиниці, що її звичайно звуть народом. У час примітивного буття народу вони, під виглядом „народної словесности", зовсім зливаються з народом, а з бігом інтелектуального розвитку народу індивідуалізуються під різними назвами — Овідій, Данте, Шекспір, Гете, Шевченко. Але суть їх лишається та сама: вони творять писану, чи записану мову і думку народу.

Література і народ — поняття тотожні. Існує мова — існує народ, вмирає мова — вмирає народ. Народи, що не мали записаної мови — гинули і гинуть безслідно, народи із записаною мовою лишають по собі тривкий слід, задокументований, крім мертвих руїн їх матеріяльної культури, творами своєї мови, які ми вивчаємо у середніх школах під назвами Одисеї, Іліяди і т. п.

Записана мова народу має вигляд розгалуженої деревини, основним стовбуром якої є, так зване, красне письменство. Від неї розгалужуються всі різні інші літератури, як окремі її галузі — науки, політики, пропаганди і т. д. Без цього основного стрижня літератури немислиме існування ніякої іншої літератури, бо не мислиме існування і самого народу в його цивілізованій формі.

Виходячи з цих елементарних і самозрозумілих понять, ми повинні дивитися й бачити так само і нашу українську літературу. Наша українська література то є збірна мова і думка нашого народу, уложена в збірниках, що мають вигляд книги.

Тепер лишається одно дуже клопітне питання, чому у нас на еміґрації виникла затяжна дискусія, а то й ціла проблема, на тему літератури? Особливо, коли більшість нашої еміґраційної маси переселилась за океан на континент Америки? Ця дискусія і ця проблема звучить у загальному так, що постає питання, чи треба нам мати свою літературу, чи не треба, чи маємо ми продовжувати її буття, розвиток і творчість, чи не маємо, чи мають існувати між нами поети й письменники, чи не мають? І як це не дивно, відповідь на це питання у вісімдесяти відсотках нашої освіченої еміґрації одна: не маємо! Нам не треба літератури! Нам не треба поетів і письменників!

Про це говорять не лише звичайні обивателі, а й журналісти, політичні діячі і навіть науковці. Нам не треба літератури! Нам треба науки, політики, журналістики, але не треба літератури! Траґікомічна ситуація! Нам не треба стовбура. Нам треба лише його галузей.

Розуміється, що це твердження видається декому диким і незрозумілим. У рямцях цієї маленької газетної статті я не зможу допомогти тим, які цього не можуть зрозуміти, однак, якщо вони подумають і будуть чесні з собою, вони і самі догадаються. Ми присвячували і присвячуємо так мало уваги до вимог і потреб своєї літератури, що це якраз рівняється з її запереченням. Можливо, на словах ми її ще потребуємо але на ділі нічого не робимо щоб доказати необхідність її буття. Не маємо на літературу ніяких матеріяльних засобів, хоча маємо їх на все інше. Не маємо справжніх видавництв. Не маємо покупця книги. Не маємо її читача. Лишаємо поета і письменника напризволяще. Якщо він хоче — хай собі, як сам знає, пише, редаґує, видає, продає... На всі його заклики про допомогу не відповідаємо. Кожна його простягнена рука лишається висіти в повітрі. Дивимося на нього, не як на речника нації, а як на „члена" тієї чи іншої групи, парафії, партії. Свою групову боротьбу переносимо на нього в першу чергу, критикуємо його в першу чергу, вимагаємо від нього в першу чергу, але допомагаємо йому в останню чергу, або не допомагаємо зовсім. У висліді виникає гостра проблема боротьби, замість співпраці, ненависти, замість любови. Поет і письменник пишуть не для себе. Вони пишуть для нації, про націю, за націю... Вони мусять любити те про що пишуть, бо тільки любов породжує добро і мудрість, але як вони можуть любити щось, що його не хоче, ображає, відкидає.

Знаємо, знаємо! „На еміґрації великої літератури не творять"... „Сучасні письменники не Шевченки і Франки"... „Маємо інші, важливіші справи"... „Наперед треба здобути самостійну і соборну"... „Наша література лише льокальна"...

О, як це звучить наївно і розпачливо! Як це нудно і нецікаво! Які ми трагічно ліниві, що не хочемо виправдати свої нехіті до життя якимись бодай логічнішими виправданнями. Ми забуваємо, що вся наша нація — тут і там — „на еміґрації", і хто зна, чи там, у Києві, Тичини і Рильські не в більшій еміґрації, ніж ми тут, бо я, наприклад, переконаний, що українська мова на вулицях Торонта звучить і чистіше і частіше, ніж на вулицях Києва... І хто зна, як довго та еміґрація буде продовжуватись. Ми також забуваємо, що і Шевченко і Франко в очах їхніх сучасних обивателів були лише звичайні смертні, яких не раз бойкотовано і нищено, так само, як нищено й бойкотовано тепер наших сучасних поетів... А найбільше ми забуваємо той факт, що наша література є однією, сливе унікальною літературою, що доконала чуда. Вона воскресила з мертвих націю, яку вбивали протягом століть різною зброєю, однією тільки зброєю слова протягом десятиліть. Чи не варто, будучи патріотом, зняти шапку перед такою літературою? І чому не бажати всіма засобами її зросту, її розбудови, її змогутніння. Бо ще крок-два і вона переросте межі льокальности... Ще прийде її час! Ще заговорить вона і всіма мовами світу. Вона йде до того! Вона до того пийде!

Наша література велика, самобутня, оригінальна. А головне — вона цілеспрямована, життєтворча і життєносна. Бо коли б це було інакше, ми б з вами не дійшли до всіх кінців світу в такому вигляді, у якому ми є тепер, бо ніякий інший світовий поет не хотів би бути Шевченком, ніякий світовий Франко не захотів би творити з ізоляції, співаючи про „паралітика на роздоріжжі" і очікуючи, що „засядеш у народів вільним колі"; ніякий Гемінґвей, Гелсворсі не хотів би творити томи без видавництв, без редакторів, без стенографів, без читачів, з гонорарами на 5% дійсного. А щодо ідей, стилю, сучасности, поступовости і новости, що декого з нас лякає, то ми мусимо сказати, що ідеї, стилі і поступовість лише тоді виправдані, коли вони творять дійсно щось нове і велике. У даному випадку наша література хоче зберегти і зробити великою спільноту людей, проти якої виступає півсвіту. Я думаю, що це — гідне завдання кожної людини, якою б вона світовістю не втішалася. Липше горе нам, коли ми за нашими буднями, дрібничкам, обивательщиною все це забудемо!

О, як би хотілося знайти слово, яке ці прості істини зробило б доступними для найчерствіших душ і сердець наших людей де б вони не були. Бо ми всі разом відповідальні за всіх разом. Бо між нами нема винних чи невинних. Ми можемо бути або винні всі і бути навіки засуджені судом справедливости, або невинні і виправдані перед судом вічности. Так воно було, так є і так буде!

НА ТЕМИ ДНЯ

Подія, яка сталася останніми днями в нововідкритому нюйоркському клюбі „Дне Микита", де людина з титулом інженера, і з відомим у громадському житті прізвищем, яка зараховує себе до демократичного табору серед українського громадянства, зірвала із стіни і подерла мистецькі карикатури нелюбих їй провідних політичних діячів, хоч подекуди і комічна, і могла б бути темою сатиричного фейлетону, веселих думок не викликає.

Зірвані і подерті карикатури можна замінити новими, але факту, що цим зірванням потоптано обов'язуючі не тільки у ЗДА, але й колись на Україні принципи толеранції, значить вирозуміння і терпимости, не перекреслити ні не вимазати з хроніки наших днів. Такого ж не робить ніхто навіть в стані, сказати б делікатно, фізичної чи партійної нетверезости.

∴

Фактів порушування і топтання принципів толеранції, особливо ж у наших пресових звичаях й обичаях, трапляється останнім часом багато, й аматорів такої поведінки можна знайти чи не в кожному політичному середовищі.

Трапляються все частіші випадки нетолеранції вже навіть не у відношенні до чужих ідеологічних поглядів чи політичних дій, але й супроти найосновніших засад людяности.

Проти тієї чи іншої провідної людини в нашому громадському житті, ніби за якимось таємним доторком ґудзика чи за відповідним кивком, починається раптом одного дня запекла кампанія очорнювання, оклеветування, посуджування в усіх можливих злочинах. Часто люди, що були і є визнавцями одного й того самого світогляду, що ще вчора не тільки співіснували і співпрацювали, але й навіть разом сиділи по в'язницях і пліч-о-пліч боролися в одних рядах, починають закидати один одному без будь-якого доказу національну зраду, провокацію, ворожу агентуру, забуваючи вже не тільки про недавню партійну чи й особисту дружбу, але про звичайну людську пристойність.

Доходить навіть до того, що визнавці націоналістичної ідеології, які донедавна таврували злочинну совєтську систему, що вона, мовлявь, карає за батьків дітей, за братів сестер, за чоловіків жінок, тепер в приступі партійної нетолеранції забувають про все своє недавнє обурення і намагаються самі застосовувати ту ж саму злочинну совєтську систему і в українському політичному житті. За брата має відповідати брат, за батька син, за матір дочка. В усіх злочинах, що їх приписується одному, обвинувачують з легкої руки другого, тільки тому, що він в протилежному політичному таборі...

ОСІНЬ

Ти — наче храм у Страстний [вечір:
Печаллю золото горить.
Тужливі співи молодечі
Співає соняшна блакить.

В ліси, поля, в німі яруги
Налляла щедро туги ти.
О, хай в піснях пливе ця туга
Назустріч сурмам золотим!

МАРКО БОЄСЛАВ

Ольга Мак

КОЛИ СКРИПІЛИ ВОЗИКИ...

(До десятих роковин призабутих подій)

(17)

На секунду мертвію. Хто поставив це питання? Ніхто. Це попросту обізвався внутрі якийсь чужий голос.

Лежу далі нерухомо і слідкую за летом понурих, як круки, і чомусь зафарблених на червоно, як полум'я і кров, думок.

Минає зо дві години, як німкені повертаються. Мовчки збирають свої речі та родину, готуючись в дорогу.

— Ідете? — питає хтось.

— Так, ідемо...

Бажають всім доброї ночі (ха-ха! „доброї ночі"!) і виходять.

Ще не вспіли стихнути їхні кроки, як відчиняються двері і в темній шопі знову лунає питання:

— Кто хочєт на Маґдебурґ?

І знову по якомусь ваганні обзиваються глухі голоси, підводяться з землі жіночі постаті і простують за п'яними вояками „здобувати перепустки до Маґдебурґу". Вони ще не вспіли вернутися, як приходять нові червоноармійці з тими самими пропозиціями. І жінки йдуть. По дві, по три, встають з землі й виходять. По годині вертаються, складають речі, забирають дітей, коли мають їх, прощаються і зникають в темному отворі дверей.

Чимраз частіше рипають двері шопи, чимраз частіше приходять вояки, а на жінок напала якась психоза: підбадьорені прикладом перших, вони вже не вагаються тепер, як на початку, а сидять напоготові, чекаючи нагоди. Зовсім ніби той хворий, що зважився на тяжку і небезпечну операцію, в нетерплячці поглядає на двері, чекаючи виклику до операційної залі. Раз вже треба зважитись, бо інакше нема рятунку. І чим скоріше операція відбудеться, тим краще...

Я прислухаюся до того всього і відчуваю, що в душі моїй родиться щось таке страшне, таке холодне й нелюдське, від чого серце завмирає і перестає битися зовсім. Я ще не збагнула його, але знаю напевне, що, коли збагну і зрозумію, трапиться щось неповоротне. Тому стараюся не думати над тим, стараюся зосередити свої думки біля лисої польки, яка мені обіцяла помогти. А слух все ж, не зважаючи на волю, ловить і нотує все, що відбувається. Ось знову вийшло дві німкені, а ці вже вернулися і збирають речі.

І раптом отак цілком несподівано щось штовхає мене в плечі:

— Ну, а ти коли підеш?

Кидаюся з несподіванки так, що вдаряюся головою об возик. Хто це спитав? Хто мене штовхнув?

— Не знаєш?.. Це твоя совість, твоє сумління, твій обов'язок і... конечність.

— Чи справді конечність?..

— Ха-ха! Дивіться на неї, яка наївна! Чи справді конечність? Дивись. Сюди дивись! Ось тут твоя дитина. Бачиш, яка вона страшна від голоду? Ось тут твоя мати, яка вдає німу і ходить на старості по чужих смітниках. Подивись на неї! А ось тут ще одна дитина і ще одна жінка з живою дитиною під серцем. Від тебе одної залежить тепер їх порятунок. Чи смієш іще вагатися?

— Але я не можу, не можу!..

— Мусиш! Чуєш?.. Мусиш!!! І підеш! Не сьогодні, то завтра, але підеш! Підеш!!!

— Ні, не піду! Я ще маю надію на завтрішній день.

— Тільки надію? Надія — зрадливий приятель. А тут — певне! Сьогодні, принаймні, ще певне. А завтра може змінитися, і завтра віддаси задармо все те, за що сьогодні викупиш рятунок п'ятьох безпомічних і себе саму.

— Ні, ні!..

— О, ти ж нікчемна, проклята!.. То твої обов'язки кінчаються там, де треба принести жертву?!

— Ні, не кінчаються! Я згодна принести в жертву навіть своє життя, але не це... Тільки не це!..

— СВОЄ життя?! А ти ж маєш право на СВОЄ життя? Воно тобі вже не належить! Воно належить цим п'ятьом, що їх маєш тепер на своїх руках. Та й не врятує їх твоя смерть. Їх врятує інша жертва. І ти мусиш її скласти, або... або вони загинуть. Чи тут, чи при повороті додому — все одно загинуть! Загинеш і ти. Загинеш! Але й тоді тебе твоя доля не мине...

— Так, це правда...

— Отже, бачиш!.. Слухай: прийшли знову. Іди!

— Ей, баби, кто хочєт пропуск на Маґдебурґ?..

— Чуєш, іди!

— Добре, я піду, але ще не зараз... Я піду за другим разом...

— Брешеш! Ти не хочеш іти! Ти викручуєшся, щоб не піти! Проклята, проклята!

— Ну, баби, кто хочєт іті на Маґдебурґ? Давай скоро!..

— Ти підеш, чи ні?!

— Я... Я... О, Боже! — стогну у відчаї вголос, а тіло моє скорчується, як на тортурах.

— Тихо, заспокійся! — раптом шепче мені мама і проводить тремтячою рукою по моєму волоссю.

Ці слова і цей дотик мають чарівну силу, і від них відразу щезає кошмар безсилої внутрішньої боротьби, а ворожий голос вмить замовкає. Хапаю мамину руку, тулю до уст і змиваю гарячими сльозами. „О, мамцю, — думаю собі, — ти завжди є наймудрішою і найсильнішою, коли в тобі говорить материнство. Ти незамінима і потрібна своїм донькам навіть тоді, коли вони вже самі є матерями. Ти завжди була, є і будеш Мамою"...

Гу, який же огидний тягар звалився з душі!

Тіло моє, облите холодним потом, лежить таке безвладне, як мокра ганчірка, а одночасно в душі розливається солодкий спокій. Бог милостивий. Він допоможе нам усім. Він не допустить до такого страхіття. Віддаю себе під Його опіку і починаю засипати.

— А мама догадалася, — думаю крізь сон. — Материнське серце чуйне навіть до прихованих в душі думок дитини...

Другого дня Марійка все говорить про поворот додому, але її не слухаю і з нетерплячкою чекаю на умовлену годину зустрічі з полькою. Коли та година наблизилася — йду, нічого не пояснюючи ні мамі, ні Марійці.

Лиса полька мене вже чекає.

— Ну, як? — питаю її з тривогою.

— Ходи зі мною. Побалакаєш сама з ним.

Застаємо совєтського старшину на ліжку. Він лежить у недбалій позі і дивиться на мене зневажливо. Польсько-німецькою мішаниною слів я ще раз оповідаю свою видуману історію і прошу його мені допомогти.

— А що ти мені даси? — питає він цинічно просто.

— Я?.. Я не можу дати багато, бо не маю. Але... є в мене цигарки і півлітри чистого „бонґу"...

— Ну, це мало!

— Маю ще золотий перстень з каменем.

— Мало!

— Більше я не маю нічого, — кажу опалим голосом.

— Ну, ти, не будь свинею! — каже полька. — Бери те, що тобі ця жінка дає.

— Інші дають більше.

— Як мають, то дають. А ця жінка не має. Ну, Ґжеґож, не будь свинею, прошу тебе!..

— Гм!.. Ну, добре, іди принось те все, я вже тебе пущу.

БАТЬКИ ДОПОМОЖУТЬ!

Щоб допомогти батькам, родині, школі й організаціям юнацтва виростити дітей, нашу зміну на еміграції в дусі наших виховних ідеалів, УНС і видавництво „Свобода" видають від вересня 1954 р. місячник „Веселка". Минув перший рік життя цього видання, і це дає можливість зробити деякі висновки. З уваги на якість і добір матеріялів, мову, на співробітництво авторів і мистців - малярів (34 живі співробітники - письменники, 19 ілюстраторів і 2 композитори) „Веселку" вважають найповажнішим журналом для дітей під сучасну пору. Його читають вдома і в школі по всіх континентах світу, ним заступають покищо неіснуючі шкільні читанки. Немає сумніву, що кращі матеріяли з „Веселки" ввійдуть у склад майбутніх шкільних підручників. Як-не-як, заноситься на те, що „Веселка" створить нову сторінку в історії української дитячої літератури, а її ілюстрації (дай Боже, щоб вони невдовзі стали кольорові!) — новий розділ і крок наперед в розвитку мистецької ілюстрації для дітей. Про величне призначення цього одинокого загального літературного журналика для українських дітей в ЗДА і одного з небагатьох у діяспорі говорять гасла, виписані великими буквами в кожнім числі „Свободи".

Тому ми, шановні батьки й виховники, допоможемо „Веселці" далі розвивати свою корисну роботу. Душу наших дітей мусимо віддати під опіку животворного рідного слова. Нехай воно своїм змістом, внутрішньою силою і красою доповняє виховне зусилля родин, шкіл і Церков, хай спільно з ними формує молоді характери так, щоб ми наших дітей виховали на повноцінних свідомих громадян, не на духових калік. Такий напрямок виховання поручають нам громадські й релігійні провідні кола і наш власний життєвий досвід.

Можливо, що між нами той чи інший, обрісши матеріяльними достатками, забув ці істини, але їх ніколи не забуде ціла наша спільнота. Свідомі мусять дати добрий приклад менше свідомим, потягти їх за собою і переконати. Не 4,740 батьків, виховників і організацій, як це було минулого року, але кілька разів більше жертводавців на видавничий фонд „Веселки" повинні засвідчити, що їм дороге майбутнє молодого покоління і добро рідної справи. А втім навіть ніяково говорити про т. зв. „пожертви" на діло, яке безпосередньо торкається добра наших власних дітей. Ми ж виховуємо дітей не з гуманітарних спонук, не „жертвуємо" на них, мов на убогих чи калік, але віддаємо для них усе, що маємо найцінніше, бо ми їх батьки, живемо для них і відповідаємо за них перед Богом і народом. Якже ж до болю прикро подумати, що трапляються серед нас ще такі, для яких навіть смішно скромний даток на фонд дитячого журналу є якимсь великим фінансовим тягарем. А може дехто в своїй байдужності взагалі махнув рукою на майбутнє своїх дітей — то де ж його батьківське сумління? Чи годиться і чи по-людському ощаджувати на своїх дітях два доляри в час, коли так багато витрачаємо на свої особисті матеріяльні вигоди? Ми свідомі великих моральних небезпек, що з усіх сторін чигають на теперішню молодь, тож і великою мусить бути наша протидія.

Тому поспішім громадною лавою до чергового іспиту. Створім на 1956-ий рік черговий видавничий фонд „Веселки", але такий, щоб журнал міг появлятися на добрім папері і мав кольоровий друк. Це буде один із засобів естетичного виховання наших дітей. Розбудуймо „Веселку" до тих можливостей, на які нас і її стати. Дійсно, до цього треба так мало: трохи нашої доброї волі і невеликого, але громадного, масового акту жертвенности. А тоді з суми малих збірних зусиль виросте напевно щось велике.

Р. Михайлович.

В справі відзначення трагічних дат

Акція відзначення 25-ліття насильного знищення УАПЦ і 10-ліття арешту українських католицьких Владик на терені Західньої Европи повністю організована. В країнах більшого зосередження українців постали Крайові Ділові Комітети, а при них Протекторати Акції й Почесні Комітети, а саме в такій послідовності: Франція (14. V.), Німеччина (19. V.), Бельгія (5. VI.) і Англія (12. VIII). В країнах з меншими українськими колоніями обов'язки ініціяторів Акції перейняли Мужі Довір'я Українського Християнського Руху (Австрія, Голляндія, Еспанія, Італія). Працю поодиноких країн координує спільний Генеральний Секретаріят, очолений проф. д-ром П. Шумовським і доц. д-ром В. Яневим.

Поза Европою підготовлено Акцію відповідними статтями й комунікатами. Ініціятори Акції сподіваються, що Українська Еміграція у ЗДА, Канаді, Країнах Південної Америки, Австралії тощо прилучиться до сумних торжеств, а тому подають загальний плян акції.

Пригадуємо, що першим виявом акції є хвилина загальної молитви. Вона не вимагає спеціяльної організації, а приймають у ній участь всі українці, які тільки зможуть про неї дізнатися. В хвилині молитви принимаємо участь у місці, де вона нас застане: при праці чи при відпочинку, дома — в бюрі — при станку й у фабриці — в церкві — на проході, тощо.

Час спільної молитви узгіднений на: 1. листопада 1955 р., год. 13. середнеевроп. часу.

Подаємо години, які відповідають 13-тій годині середнеевропейського часу в деяких місцевостях, а саме в Ню Йорку, Шикаґо, Монтреалі — год. 8. вранці, Ріо де Жанейро і Буенос Айрес — год. 9. вранці, Сідней 22. вечером. Українські радіомовлення повинні заздалегідь передати вістку про хвилину молитви на Рідній Землі, щоб наша молитва була справді загальна!

В центрі уваги стоять Служби Божі, які будуть відправлені в неділю, 4. грудня 1955 р., о 10. годині місцевого часу.

Також до підготовлення Служб Божих не треба спеціяльної координації. Генеральний Секретаріят Акції просить тим шляхом всіх Всв., Всчр. і Всч. Отців Духовних обидвох віровизнань, щоб вони в порозумінні і за згодою Високопреосвященніших Владик відслужили в плянованім часі Служби Божі на інтенцію Переслідуваної Церкви.

В Европі вже в декількох столицях виєднано дозвіл на трансмісію Служби Божої через радіо. Було б побажано, щоб подібні дозволи виєднати й в столицях заокеанських Держав, чи взагалі скрізь, у всіх місцевостях, де це тільки можливо.

Крім трансмісій Служб Божих (із відповідною проповіддю чи бодай відповідним виясненням, з якої нагоди Служба Божа правиться) побажано передавати з нагоди Акції короткі інформації так про саме переслідування, як теж про відзначування Трагічних Дат.

Подібні короткі інформації про факти й дати повинні дістатися до чужомовної преси.

Взагалі час між 1. XI. і 4. XII. повинен бути використаний на якнайінтенсивнішу інформацію чужинців про переслідування Церкви за залізною заслоною. В освідомній акції повинні працювати дослівно всі, — у розмірах і формах відповідно до стану й уміл ости. Незалежно від інформацій, які передамо особисто чужинцям - знайомим чи товаришам праці, чи співмешканцям дому, чи парохіянам церкви, до якої ходимо (якщо нема нашої окремої церкви), — було б бажано просити чужинне Духовенство, щоб воно інформувало вірних з амвони про факти знищення Церкви в Україні.

Про форми Акції побажано давати дописи до преси.

Генеральний Секретаріят Акції Трагічних Дат.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА НА КОЛУМБІЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

ЗАКЛИК ДО СТУДЕНТІВ НЮ ЙОРКУ ТА МЕТРОПОЛІТАЛЬСЬКОЇ ОКРУГИ

Від деякого часу викладають в Колумбійському Університеті ряд українознавчих предметів, за які університет дає повний кредит. Ці курси, на жаль, є все ще мало популярні і тому ще й досі не можна було добитися того, щоб українська мова була визнана однією з слов'янських мов, в якій студенти - слявісти-ки могли б спеціялізуватись. Такий стан речей не є наслідком якогось ворожого ставлення до української мови й культури збоку університетських чинників, але браком зацікавлення цими курсами, як і серед українських, так і серед американських студентів. Багато людей зовсім не знають про існування цих курсів, а дехто не вважає своїм обов'язком ними ближче поцікавитись.

Утримання і поширення викладання українистики в одному з кращих університетів Америки повинно лежати на серці не тільки студентам Колумбійського Університету та інших високих шкіл Ню Йорку, але й усього українського суспільства та його організацій. Є всі дані на те, щоб поставити викладання українських предметів на відповідний академічний рівень та здобути визнання української мови та літератури, як предметів для спеціялізації студентів, що займаються вивченням слявістики. Викладання цих предметів забезпечене солідними фаховими силами, потрібно тільки подбати про те, щоб заповнити ці курси відповідною кількістю студентів українського, чи слов'янського походження, як також студентами - американцями, що цікавляться українськими та східньо-европейськими справами.

Звертаємося до студентів Колумбійського Університету, як також до всіх інших студентів Нюйоркської округи і новоприбулих і тут народжених, взяти бодай один із нижче вичислених курсів, використати можливість поглиблення знання української мови й літератури та рівночасно допомогти поставити ці курси на такий рівень, на який вони заслуговують. Популяризація цих курсів дасть нам змогу здобути приятелів серед молодих американців, які згодом могли б буди корисними для висвітлення певних проблем української літератури, які все ще розглядаються в рамцях загально - російської літератури, та якими тут займаються виключно російські літературознавці або їхні учні. Поширення викладання українознавчих предметів, напевно, допомогло б добитись також того, щоб кращі бібліотеки цього міста чи то університетські чи міські, мали окремі добре організовані українські секції, які справді репрезентували б українську культуру перед американським науковим світом.

В осінньому семестрі 1955 в Колумбійському Університеті будуть вестися такі курси української мови та літератури:

1. G. S.* Ukrainian 21 — Beginning Course in Ukrainian Language.
2. G. S. Ukrainian 31 — Advanced Course in Ukrainian Language.
3. Ukrainian 201 — Shevchenko.
4. Ukrainian 301 — Studies in Ukrainian Literature.

Точніші інформації про українські виклади можна знайти в каталогах Колумбійського Університету (філософічного факультету та School of General Studies). За інформаціями та за каталогами можна звертатись або безпосередньо до згаданих відділів Університету, або до секретарки Українського Клюбу при Колумбійському Університеті:

A. ZATOVSKY,
561 West 141 St., New York, N.Y.

Управа Українського Клюбу при Колумбійському Університеті в Ню Йорку.

* School of General Studies.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

УКРАЇНЦІ В ПОХОДІ ВУЛИЦЯМИ ШИКАҐО

Фраґмент Маніфестації Дня Американця в Шикаґо. Духова Оркестра СУМА Шикаґо — Північ, під проводом капіт. Івана Барабаша, маршує вулицями Шикаґо. На чолі „тамбор-майор" п. Петро Питель. Оркестра має поверх 60 членів. Вона зорганізована в 1954 р. Згадане Товариство в Шикаґо отримало під час останнього Здвигу СУМА в ЗДА, у загальній оцінці праці поодиноких відділів цієї молодечої організації, першенство.

Шикаґо, Ілл.

„День Американця".

Неділя, дня 18 вересня ц. р. — це традиційний „День Американця" — „А, йм Емерікен Дей" в Шикаґо і в околиці, що давніше відбувався з кінцем місяця травня — а від трьох літ відбувається з початком осінньої пори.

Прегарна — соняшна погода — що майже не різнилася від найкращих днів середини літа — сприяла тому, що українсько-американська громада міста Шикаґо взяла масову, організовану участь у цьому річному своєму зовнішньому виступі у північно - західній частині міста. Треба ствердити, що цей виступ у цьому році був дуже вдатний і успішний як під оглядом кількости учасників, число яких цим разом перевищало 3,000, так зокрема під оглядом зразкового порядку, що в ньому проходила згадана маніфестація. Це й безсторонньо стверджували американські журналісти, які мали нагоду зробити порівняння з іншими маніфестаціями того ж дня і з попередніх років. У згаданій маніфестації взяли участь члени багатьох, як церковних, так і світських установ і організацій різних віроісповідань та переконань, що спільно і згідно маршували під американськими і українськими прапорами, даючи тим наглядний доказ, що вміють розумно поєднювати свою відданість і прив'язання до України, країни свого народження чи своїх предків, бо були там діти вже з четвертого тут народженого покоління, разом із любов'ю до країни свободи, нової Батьківщини.

Можна було подивляти гарні ряди вийнятково численної в цьому році делеґації американських військових ветеранів та допоміжних жіночих відділів під їхніми прапорами й відзнаками та з командантом 2 Дистрикту Ветеранів ВФВ, Михайлом Врийовським, заслуженим ветераном Американської Армії з останньої світової війни. Це перший випадок вибору ветерана українського походження на того роду пост, завдяки його військовим заслугам і моральним вартостям. За ними ішла оркестра Товариства СУМА Шикаґо — Північ, — знаменито вишколена за неповний рік відомим музиком - педагогом, капіт. Іваном Барабашем. Оркестра ця маршувала вперше на того роду святі під проводом молодого члена СУМА п. Петра Пителя. А далі стрункі ряди скавтів та пластунів і пластунок та сумівців і сумівок, зі своїми проводами, сеньйорами й опікунами, — за ними членство католицьких — св. Николая, православних св. Володимира, св. Софії й інших, зі своїми отцями - парохами, опісля братські організації УНСоюзу, Провидіння та різних світських організацій.

Окремою прикрасою цьогорічного походу були шкільні діти школи св. Николая, що завдяки заходам проводу школи виступили у прегарних українських народних костюмах. Це саме відноситься і до хору св. Николая під проводом п. В. Іванкова.

Маршалом цілої маніфестації був п. Петро Шиян, заслужений ветеран Американської Армії і діяльний громадянин; він мав багато праці у вивидені цього зразкового походу, але завдяки помочі людей доброї волі, вив'язався вповні із перебраного обов'язку.

Кінцеві Збори відбулися в новій авдиторії святого Николая, де до учасників промовляв п. Іван Дужанський, голова Ліґи Американців Українського Походження в Шикаґо, що зокрема сердечно вітав приявних нових громадян Америки. Містоголова Ліґи, д-р Володимир Помірко говорив на тему величезної відповідальної ролі, що припала Америці у боротьбі сил волелюбного світу з поневоленням, що його несе Москва. Ці ж думки лягли опісля в основу резолюцій, що їх відчитав п. Петро Шиян, а усі приявні одноводушно їх прийняли.

Після військового звіту ветеранських організацій, що його відібрав п. М. Врийовський, і презентації прапорів, Хор церкви Св. Николая відспівав кілька пісень, а п. І. Дужанський замкнув збори.

Треба ствердити, що Ліґа Американців Українського Походження, яка щороку одержує повновласть до організування цього Свята в тій Північно-Західній частині цієї 4- мільйонової метрополії, вив'язалася зі свого завдання якнайкраще підтверджуючи ще раз, що української національної групи не можна ніяк легковажити, як це в минулому старалися робити деякі інші групи.

В. П.

НА ВІДВІДИНАХ У ЗДА

Улас Самчук

Улас Самчук, широковідомий український письменник, що живе тепер у Канаді, приїхав уперше на відвідини до ЗДА. З цього приводу Об'єднання Українських Письменників „Слово" в Ню Йорку влаштовує йому зустріч з громадянством, що відбудеться в концертовій залі місцевого Українського Народного Дому при 140-42 Другій евеню в найближчу неділю, 16-го жовтня, о год. 6-ій ввечорі. Під час зустрічі п. Самчук виголосить доповідь на тему: „До проблеми Сходу Европи".

МИРОСЛАВ СКАЛА-СТАРИЦЬКИЙ В НТШ В НЮ ЙОРКУ

Секретаріят Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку повідомляє, що в суботу, 15 жовтня ц. р. Наукове Товариство ім. Шевченка матиме приємність вітати в своїй домівці відомого артиста Мирослава Скалу-Старицького, першого тенора Королівської опери в Брюсселі, що перебуває в Ню Йорку на коротких відвідинах. Мирослав Скала - Старицький буде присутній на Науковій Конференції НТШ на тему „Українські академічні традиції", яка відбудеться дня 15 жовтня ц. р. о год. 6-ій вечора в приміщенні НТШ в Ню Йорку.

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою добровільну доплату до передплати „Свободи" та свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч 5.

Д. Кефор, Покіпсі	5.00	І. Мотлюк, Шикаґо	2.00
І. Стравняк, Шикаґо	5.00	І. Пітес, Ґарфілд Ґтс	2.00
Г. Галан, Парма Ґтс	5.00	В. Баранецький, Бруклин	2.00
Р. Білинський, Ню Йорк	5.00	М. Кавецький, Дітройт	2.00
І. Данилович, Ню Гейвен	4.00	В. Дзюба, Бофало	2.00
М. Заклинський, Ню Г.	3.00	М. Напущкевич, Шикаґо	2.00
Інж. Н. Пінковський, Н. Й.	3.00	І. Дибель, Дітройт	2.00
Н. Белос, Клівленд	3.00	Я. Бігун, Нюарк	2.00
Д-р С .Савчин, Шикаґо	3.00	П. Шевчук, Ватервліт	2.00
І. Павловський, Бофало	3.00	М. Олійник, Алтуна	2.00
А. Тимкевич, Нюарк	2.25	И. Іканович, Бруклин	2.00
С. Гуссар, Торонто	2.00	А. Василенко, Вартон	2.00
С. Драч, Торонто	2.00	прот. д-р В. Левицький, Ал.	2.00
Р. Гелик-Березовський, Тор.	2.00	І. Сороковський, Ютика	2.00
М. Зінько, Клівленд	2.00	М. Вівчар, Калвертон	2.00
А. Дзіковський, Пасейк	2.00	П. Платош, Гартфорд	2.00
Л. Маркевич, Трентон	2.00	ВВ. Бойчук, Елизабет	2.00
А. М. Боднар, Корона	2.00	П. Ярош, Торонто	2.00
Р. Стецько, Бостон	2.00	В. Захарія, Іст Медов	1.00
В. Чередарчук, Фила.	2.00	А. Анкель, Моґавк	1.00
В. Омельченко, Ню Гейв.	2.00	В. Перегінський, Бруклин	1.00
Н. Лужний, Шикаґо	2.00	Д. Лимаренко, Фила.	1.00
В. Ширка, Нюарк	2.00	С. Сушинський, Понґстави	1.00
І. Гришко, Дітройт	2.00	Д-р В. Михайлів, Вудсайд	1.00
С. Карпа, Гілсайд	2.00	І. Квасниця, Олбані	1.00
О. Бернардин Джоліст	2.00		
П. Німець, Менчестер	2.00	Разом	$ 122.25
І. Косич, Шикаґо	2.00	Раніше проголошено	1,339.25
О. Макогін, Клівленд	2.00		
Ф. Медик, Перу	2.00	Разом	$ 1,461.50

З Листів до Редакції

Вельмишановний Пане Редакторе!

Дуже прошу Вас надрукувати на сторінках Вашого щоденника цей коротенький лист-роз'яснення.

В надрукованих програмках цьогорічної концертової подорожі нашої славної капелі бандуристів трапилась помилка, або друкарський недогляд, який я хотів би цим листом виправити.

У вищезгаданих програмках зазначено, що пісня — „Як стрільці йшли з України" — є мій твір.

Це не відповідає дійсності, бо всім відомо, що мелодія, а також і слова цієї пісні створені поетом і композитором Романом Купчинським.

Я лише опрацював її з боку гармонії. Тому в програмках мусіло б бути зазначено не „М. Фоменко" — а „Р. Купчинський — М. Фоменко".

М. Фоменко.

Голос Читача

Вп. П. Редакторе!

Я апробую добрі слова добродійки Євгенії Берецької. Віршики, що їх друкуєте, приносять насолоду також і мені!

Тож прийміть також і від мене щиру подяку за них. Це гарні думки, мрії вбрані в милозвучні слова.

Дітройт,

Д-р Юрій Бахур.

Ню Йорк, Н. Й.

Збірка з заручин для залишенців.

В суботу 24 вересня ц. р. відбулись заручини п-ні Валентини Левченко з Іваном Олійником, членом УНС і ОДУМ (обоє новоприбулі заходами ЗУАД Комітету) в домі п-на Івана Олійника. Під час приємної забави, що її звеличали своєю присутністю п. ген. О. Загродський, виховні батьки Івана Олійника п-тво Нечипуруки, в приявності спонсора п-ні Левченко, п. М. Іванів та щирі приятелі обох заручених. Після церемонії заручин, гості і новозаручені згадали щирими словами незавидну долю залишенців та на заклик п. М. Іванова зложено суму $21.00, призначену для залишенців в Европі. Пожертви склали: обоє заручені Іван Олійник і п-ні Валентина Левченко $10.00, М. Іванів і Гарасименко 2; по $1: ген. О. Загродський, С. Нечипорук, Гараслимчук, Дідоренко, Лисенко, Скляренко, Паноченів.

М. Іванів.

ДІТИ НА ЦІЛИННИХ ЗЕМЛЯХ

Кореспондент „Літературної Газети" відвідав у Північно-Казахстанській області створений на цілинних землях новий радгосп „Булавино". „Проходив я, — пише він у своєму дописі, — мимо школи в той час, коли всі діти мали бути на лекціях. Дивлюся, двоє підлітків років по 12-14 ганяють м'яча. „Ви чому не в школі?" — запитав я. — „А в нас п'ятої кляси нема! — відповів один з них, чорноголовий хлопчисько. — Ми скінчили чотири кляси. Треба у п'ятій вчитися, а її немає . . ." — Ми посідали на траві і почали рахувати, хто з дітей робітників радгоспу не відвідує школу. Нарахували душ з 20. Це тільки ті, яких знають мої нові знайомі. А скільки їх щодня прибувають разом з батьками? Ніхто про це сказати не може: селищна рада на облік приймає тільки робітників, а про дітей — жадної турботи . . ." Свій допис столичний кореспондент закінчує такими словами: „В Булавинському районному відділі народної освіти мені сказали, що таке положення по всіх нових радгоспах, отже, хвилюватися, мовляв, нема чого".

● Малого Априла Флакуса з Шикаґо хрестили в одежі, яка має 90 років і в якій хрестилося вже 30 дітей. Родина Флакусів переховує цю одежу як родинну пам'ятку.

З наших буднів

ПРО ОДНОГО ЧИТАЧА „ВЕСЕЛКИ"

Щиро співчуваю з моїм добрим приятелем Марком (він саме тепер закінчує мостий рік життя). Хлопчик він ол-райт, тільки батьки йому „не вдалися": трохи нечемні. Хоч, з другого боку, не можна сказати, щоб були такі вже погані: купують йому „Веселку" та й українські книжечки з образками, бо Марко у нас хлопець грамотний. З науки найбільше його цікавить проблема подорожі ракетою на Марса і, взагалі, можна сказати, міжпланетна комунікація.

На свої уродини, чи в день св. Миколая, чи під Ялинку, Марко завжди дістає гарні гостинці. Переважно з ділянки техніки, машинерії та всяких найновіших винаходів.

Пригадую, рік тому, на Маркові уродини, скільки то було радости в хаті, коли тато притаскав з „Мейсіс" та розложив на долівці — залізницю! Справжню вам залізницю, з рейками, вагонами, семафорами й залізничою станцією. Тато і мама три дні лежали коло неї на долівці, аж боки собі повідлежували, таку мали „фрайду"!

Коли поїзд рушав з місця і мчав, посвистуючи, по рейках, то батько не міг спокійно влежати, зривався і біг навздогін за вагонами, ще й вигукував весело: ґу-ґу! Мама натискала відповідні ґудзички — переставляла семафори, відгиняла рампу.

Марко першого дня ще трохи цікавився забавкою, та вже на другий день цілком перестав звертати на неї увагу. Сидів собі осторонь, поважний, задуманий, зачитаний в пригоди Богути-Багатиря, якого він по-своєму називає „Богута-Супермен". Часом тільки, знехотя, давав батькам відповідні вказівки, коли вони щось там поплутали коло залізнички, натискаючи не ті ґудзики.

Згодом татові і мамі навкучилась ця забавка і на Різдво, під Ялинку, купили Маркові гелікоптер . . .

— Я вже думав, що вони хату переверну́ть! — жалівся передо мною мій малий приятель. — Бігали й підскакували за тим гелікоптером справді, як малі діти, не давали мені спокійно читати, ні приглядатись на телевізії науковим фільмам. Та, коли, одного разу, тато так розшалівся, що розбив вікно в вітальні, тоді мені терпець увірвався і я сказав йому просто з моста: „Тату, або ти погамуєшся, або я поломлю тобі цей гелікоптер і викину до ґарбеджу!" Це помогло.

Тепер Маркові батьки винайшли собі свіжу мороку: з нагоди започаткування шкільного року купили синкові штудерну забавку — моторовий човен на пружинах, що, накручений, сам по воді мчиться.

Сидять тепер щосуботи і неділі в Парку, над ставком, і пускають в рух цю машинерію. Коло них завжди юрмиться купа цікавих, дорослих людей . . .

— Ну, тепер хоч маю спокій в хаті! — каже з полегшою Марко. — Хоч трохи боюсь, щоб котре не впало до води . . . Напишіть колись до „Веселки" таке повчаюче оповідання: „Про нечемних тата і маму".

Ікер.

✝

Дня 7-го жовтня 1955 р., відійшов у вічність по довгій і тяжкій недузі

бл. п. ОСТАП ПАВЛІВ БІЛОЗЕРСЬКИЙ

укр. письменник, публіцист, редактор і член багатьох українських установ. Похорон відбувся дня 11-го жовтня 1955 в Скрентон, Па.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

відбудеться в Лорейн, Огайо, дня 18-го жовтня 1955, о годині 9-ій рано.

РІДНЯ

ПРАЦЯ — Help Wanted—Male

МАШИНІСТИ
ПЕРШОЇ І ДРУГОЇ КЛЯСИ. ДОСВІДЧЕНІ

Праця на пополудневу зміну. Принесіть зі собою горожанські папери. Дуже добра заплата на початок, всі робочі користі. Постійна праця. Починаючи від понеділка інформуватись можна від 9 р. до 4 попол. щоденно. Закрито 12 жовтня.

STAVID ENGINEERING, INC.
Rt. 22, Watchung, N. J.
PLainfield 7-1600

MILLWRIGHT МЕХАНІКИ
40 годин, 5 днів плюс надчисельні години.
Голоситись:
W. RALSTON & CO.
Bordentown Road
Old Bridge
New Jersey

ПРАЦЯ В НОВІМ ДЕПАРТАМЕНТІ
Досконала нагода для кожного з досвідом у фабриці, що переробляє текстилі і папери.
Голоситись особисто:
W. RALSTON & CO.
Bordentown Road
Old Bridge, New Jersey

ПОЖЕЖНИКИ
з „лайсенсом" і досвідом
Coal Fire — Call
W. RALSTON & CO.
Bordentown Road
Old Bridge, New Jersey

Потрібно **ДОБРОГО МЕХАНІКА**
до направ телевізії і радія. Праця при столі чи "Bench Work."
Tel. EV 3-0310
або голоситись:
Point Appliance & Television Co.
124 Nassau Ave., Greenpoint, Bkln.

AUTO

ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ
'55 CHEVROLETS і багато інших нових авт з того року.
— E-Z Terms
BARREL AUTO SALES
199 N. Broad St., Elizabeth, N. J.
ELizabeth 3-9826
Відкрито вечорами.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Б-во св. Димитрія Відд. 288 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 16-го жовтня, зараз по Службі Божій в церковній залі. Довгуючих членів проситься вирівняти свої вкладки. — В. Копчук, предс.; В. Загвотський, кас.; Д. Мушастий, секр.

ПРАЦЯ — Help Wanted—Female

ДОСВІДЧЕНІ до шиття на шкіряних виробів на машинах „31-15". Дуже добра заплата, Оплачується подорож.
MARNEE PRODUCTS
49-55 Liberty St., Newark, N. J.
MArket 2-0464
Питати за: JOE SCHACHER

ДІВЧИНА
до загального чищення в модернім сальоні краси. 5 днів в тижні. 40 годин. Постійна праця
Голоситись:
ILA HAIRDRESSERS
122 East Post Rd., White Plains
Telephone: WH 8-6556

МАНІКЮРИСТКА
5 днів в тижні. Постійна праця. Платня після умови.
Голоситись:
ILA HAIRDRESSERS
122 East Post Rd., White Plains
Telephone WH 8-6556
(closed Mondays)

ДІВЧАТА—ЖІНКИ,
легка фабрична праця.
PRAGER & REUBEN
511 East 72nd Street
New York City

ОПЕРЕЙТОРКИ
з досвідом
при "Brassiers"
на машині з одною голкою.
PERFECT BRASSIERE CO.
Unit 2 — 4th Floor
Jersey City, N. J.

Business Opportunity

ГРОСЕРНЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН НА ПРОДАЖ
добра для двох спільників.
Прийму спільника або мужчину середніх літ до праці, мусить конечно знати роботу в Ґросерні і Делікатесен.
Голоситись на адресу:
218 EAST 5th STREET
NEW YORK CITY

ГРОСЕРНЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН
пиво та морожені харчі.
Низький рент — ліз на 5 років. Можливе помешкання. Іеальне для подружжя. Власник продає по умірковаиій ціні.
Телеф. власника TE 7-1667

REAL ESTATE

НОВИЙ 2 РОДИННИЙ ДІМ
всі модерні удогіднення, дуже великі кімнати, гарна велика пивниця. Площа 50x100, венецькі заслони. Продається або винаймається.
SKRASHUK
1515 OHM Ave., Bronx, N. Y.
Tel.: TA 8-6920

FREEPORT, L. I. — Пансіон — не потрібно обслуги. Першоклясна зона — дім в досконалому стані, олив. огрівання, понад ½ акр. землі, рент $8,000, банк. мортґедж $15,000. Залишається начисто 20% після амортизації. — Ціна $35,000.
Rockville Centre 6-1450

Лист до голови колгоспу Кіндрата Мисочки

Поет Степан Олійник написав у „Радянській Україні" 28 вересня відкритого листа до голови колгоспу Кіндрата Мисочки. Затурбований тим, що колгосп, на чолі якого стоїть Мисочка, і після збору врожаю опинився в такому ж гіркому положенні, як був у минулому році, він пригадує йому свою з ним розмову:

Я розшукав вас тоді у буфеті!
Ви посміхнулись не в лад:
„Що ж, критикуйте мене у [газеті!
В цьому не я винуват..."
Спорили ви, що вина, мов, не [ваша,
І толкували, чому:
„Рік був сухий! І не виросла [паша
Де я кормів тих візьму?"
Потім — на фарму ви йшли [неохоче
Мукали тощі бики...
Ви пригадайте сумні їхні очі,
Ясла, а в них — штурпаки!..

Дарма нападається Степан Олійник на Мисочку: якщо і вродило цього року в колгоспі, однаково мукатимуть тощі бики і не повеселішають їхні сумні очі, бо не в Мисочці справа, а в самій колгоспній системі.

„СЛАВА КУКУРУДЗІ!"

Не обминула „кукурудзяна кампанія", що її розпочав був Нікіта Хрущов, і маленьких читачів київського журналика „Барвінок". У числі 7-му за липень ц. р. на першій сторінці цього журналика вміщено вірш Івана Неходи п. н. „Слава кукурудзі!" Отож, школярі молодших кляс, для яких призначено журналик, мають вивчати напам'ять отаку, з дозволу сказати поезію":

Літо вже давним-давно
В полі заросилось.
До колгоспу я іду, —
Чом так тихо в полі?
Кукурудзу молоду
Полять учні в полі!..
. . . .
Наша праця золота
У ній виростає!
Подаруєм восейн
Для села і міста —
Отакені качани!
Отакепе листя!
Всюди повно буде в нас,
В кожнім магазині, —
Масла, м'яса і ковбас...
Слава ж тій рослині,
Що її ми любим, друзі,
Слава кукурудзі!

● Секретар здоров'я Маріон Б. Фолсом зарядив щепити проти поліо також і вагітних жінок, які вакцину мають дістати безплатно.

РОЗШУКИ

ХТО б знав, що сталося з **ЯРОЧКОЮ ЛЕСИК** після 25-го травня 1944 року, прошу подати вістку
РОМАНОВІ ЛЕСИКОВІ,
3212 West 31
Cleveland, Ohio, USA
Европейські часописі проситься про поміщення того оголошення.

МАРІЯ ТРИШ
зі села Устечко, повіт Заліщики, Тернопільщина
пошукує
стрия **ІВАНА ТРИША.**
Я є дочка Онуфрія Триша. Іван Триш прибув до ЗДА перед першою світової війною, є у віці між 59 а 62 р.
MARIA ZASTAWNYJ
San Francisco Solano
M-18-L 14-a FC Provincial
Quilmes, R. Argentina

Юзика ГУРМАНСЬКОГО з с. Чернич на Волині розшукує син Серафини Гурманської Володимир ВИШНЕВСЬКИЙ. Писати на адресу:
O. MARNYJ
3104 W. Fullerton Avenue
Chicago 47, Illinois

FARMS FOR SALE

МОЛОЧНА ФАРМА — 400 акр. Sullivan County, N. Y. — 45 шт. молочних корів і молодняк, 3 трактори, шопа, січкарня, цілий ряд модер. машинерії, модер. голов. будинок, гаряча вода, олив. огрівання, 7 кімнат, 2 лазнички, ґараж на 2 авта, 2-род. дім до винайму, стайня, 52 переділки, 4 переділи в стайні, 2 сайла, 2 стайні для молодняку і машинерія, 3 повер. курник, приватне озеро. Пишіть:
Box O-7 Room 830,
11 West 42nd St., New York City

БАЖАЄТЕ МАТИ ФАРМУ?
Пишіть по-українськи за безплатними описами (в укр. мові) і знимками фарм.
VIC'S FARM AGENCY
113 W. Division Street,
Neillsville, Wisconsin

ПРО НЕВРАЛГІЧНІ БОЛІ й терпіння мускулів

Якщо ви терпіли колись на страшні невральгічні болі, які вертять і рвуть вас; якщо ви напів божевільні від нещасних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч проти тих болів і мук, які роблять вас калікою, — то поцікавтеся і послухайте дещо про лік АНТРО.

Лікарські звідомлення вказують, що та чудесна назва швидко облегшує болі від різних невралгічних недуг, як запалення зв'язок між мускулами, плечей, рук і ніг, або від понатяганих мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про знамениту поміч, яку вони дістали інколи від першого невеликого дозування.

Не терпіть даром другий день тортурів, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність напишіть своє прізвище й адресу друкованим письмом на обороті коверти. Ви одержите відворотною поштою звичайно $6.00 порцію, тільки за $5.00 плюс 63¢ оплата COD. Заплатите листоноші при одержанні посилки. Зробіть це тепер поки можете ще дістати АНТРО.

Ім'я ____________
Адреса ____________
Місто ____________ Стейт ____

Maple Coal & Coke Co.
EVergreen 3-4450
Anthracite FUEL OIL Bituminous
OIL BURNERS — Sales and Service
72-74 BOX STREET BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to: MANHATTAN • BRONX • QUEENS
Власник Т. КУДЛАК

TEMPO GIFT PARCELS
ПАКУНКИ-ДАРУНКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ
З ОПЛАЧЕНИМ ТУТ МИТОМ.
Харчі, новий й уживаний одяг та ліки.
TEMPO GIFT PARCELS CO.
100 West 72nd Street, New York 23, N. Y.
Скора обслуга. SChuyler 4-9100. Ґарантія достави.

Українська крамниця МЕТА
201 EAST 14th STREET, NEW YORK 3, N. Y.
виконує висококваліфіковану НАПРАВУ ГОДИННИКІВ, біжутерії, фотокамер та радіоапаратів. Також переробляє та відновлює різні ювелірні речі відповідно до вимоги клієнтів.
Власник „МЕТИ" Б. Ковалів — кваліфікований ГОДИННИКАР.
Він особисто направить ваші годинники та біжутерію і дасть вам цінні фахові поради.
Клич „МЕТИ" — Швидко — Добротно — Дешево.
Ваша відповідь — СВІЙ ДО СВОГО.

ПАЧКИ ДО ЕВРОПИ
І ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ.
Ґарантована достава.
Матеріяли на убрання, плащі і сукні, полотна на постіль та білизну, живностеві пачки і всілякі лікарства.
ПИШІТЬ ПО КАТАЛОГИ.
J. NAWROCKI AGENCY
617 Grove St., Irvington 11, N.J.

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В СВОБОДІ

КІМНАТИ

МАЮ КІМНАТУ ДО ВИНАЙМУ
з центральним огріванням.
для дівчини або жінки.
Дзвонити в суботу і неділю
Тел.: ORegon 3-0557

ДВІ КІМНАТИ ДО ВИНАЙМУ
з центральним огріванням.
Спільна кухня — для родини або жінок.
Кликати вечорами між 6-9
SPring 7-8835

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ...
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНГС!

ІВАН ВУЙКІВ
знана українська ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення елегантні футра по найновіших фасонах і з досконалих шкірок.
Також переробляє старі футра на найновіші фасони.
Приймаємо футра на переховування. Візбір і достава на місце.
J. Wujkiw, Inc.
Manufacturing FURRIER
111 East 7th Street,
New York 9, N. Y.
Тел. SPring 7-8710

MISCELLANEOUS

ZUBROWA TRAWA
Розкошуйтеся найкращим напитком, коли додати до пляшки горілки одну, або дві стебелини правдивої ЗУБРОВОЇ ТРАВИ. Ароматичне і здорове на шлунок. Доволі, щоб зробити 20 пляшок Зубрівки. Ціна $1.00. Сотки інших зел і рослинних чаїв. Даром каталог.
WORLD HERB CO., 459 — 18th Avenue, Newark 3, New Jersey

ЧИ ПОТРІБНО ЧИСТИТИ ДИВАНИ?
Передайте їх тільки до **МОДЕРНОЇ** ФІРМИ ЧИЩЕННЯ ДИВАНІВ У ВАШІЙ ОКРУЗІ
ЦЮ ФАБРИКУ ВЕДУТЬ ДОСВІДЧЕНІ ФАХІВЦІ ЧИЩЕННЯ КИЛИМІВ, ЗАСТОСОВУЮЧИ ДО ТОГО НАЙКРАЩІ НАУКОВІ МЕТОДИ.
ДАРОМ ЗАБИРАННЯ І ДОСТАВА
Вся праця ґарантована. Асекурація переховання.
STORING • ALTERING • REPAIRING • INSTALLING
RELIABLE від 1929 RUG CLEANERS
835-845 RIVER ST., PATERSON, N. J.
MU. 4-3790 — MU. 4-7314

MISCELLANEOUS

HALLETT & HALLETT
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ від 1854
HALLETT HOMESTEAD
FLushing 9-0062
Northern Blvd & 147th St., Flushing
Howard L. Hallett, Jr. Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treas.

ЗАРОБІТЬ ГРОШІ ВДОМА
Приємний бизнес у вільний час приносить гроші. Ґарантована гарна якість товару. $290 пара. Безплатні інформації — пишіть, щоб умовитися. ANDES CHINCHILLA, Rm. 830, 11 W. 42 St., N.Y.C.

Найнижчі ціни: тепер!!
ОЛИВА ДО ОГРІВАННЯ, КОКС — СИНЕ ВУГІЛЛЯ.
Обслуга й інсталяція оливних печей.
Kopper Coke Dealers
JERSEY CITY
COAL & OIL CO., Inc.
374 Newark Avenue
Jersey City, N. J.
JO 2-0118

НАРЕШТІ HT LAX — чай на прочищення, що його започаткував покійний Dr. Joseph Tuliglowicz і уживаний до тепер тільки його пацієнтами — подається тепер для широкого загалу. Приносить чудову полегшу, коли потрібно наявної помочі.
ЗАЖИВАЙТЕ ЦЕ ЯК ТАБЛЕТКУ
або
ПИЙТЕ ЦЕ ЯК ЧАЙ
Питайте у Вашій найближчій аптеці, або пишіть прямо до:
TULIGLOWICZ CHEMICAL CO.
49 Lincoln Park, Newark 2, N.J.
Phone MA 3-3573

ДЛЯ ДІТЕЙ!
Нова збірка віршиків.
К. ПЕРЕЛІСНОЇ
„ОЙ, ХТО ТАМ?"
21 віршик! Багато малюнків!
Ціна 80 цт.
Замовляти:
"SVOBODA"
83 Grand St, Jersey City 3, N. J.

ЧУДЕСНА ФОРМУЛА ДЛЯ ВОЛОССЯ
СИВИНА ЗНИКАЄ
Діє наче магічним способом, без поверховного фарбування. Хочете вже раз закінчити свої клопоти з сивим волоссям, не вживаючи трудних і фантастичних фарб, в які ніхто не вірить. Не вірите, що це є можливе? Спробуйте, так як тисячі інших це роблять, застосовуючи методу NUVIDA з чудовими результатами. Риску тут немає ніякого. Ви платите $5.00 за достатню кількість, щоб одержати бажаний колір волосся. Якщо по ужитті цієї кількости, Ви не будете повністю вдоволені поверніть порожню пляшку для повного звороту. Не пропустіть цієї нагоди. Пішліть цей відтинок газети до TRYSAN CO., Dept 35, Peekskill, N. Y., напишіть точно друком Ваше прізвище й адресу на відворотному боці коверти. Вам скоро пішлють Вашу посилку відворотною поштою. Не посилайте жадних грошей, заплатіть поштареві при доставі пакунка.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

АРКА, 48 Е. 7-ма вул. в Ню Йорку (GR. 3-3550) має на складі кольонські води — 4711 — імпортовані з Німеччини.

ГОЛОВНА КВАРТИРА ДЛЯ продажу українських платівок і листівок.
CHESTER'S
1717 E. Carson St., Pittsburgh 3, Pa.
Відкрито денно до 6 години; в п'ят. і суб. до 9 веч.

PROFESSIONALS

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад цери, зайвого волосся, зморщок. "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St. New York City

Вже появилося нове видання на МІШАНІ ХОРИ
СЕЛО
слова Т. Шевченка
муз. О. Залеського
ЦІНА 50¢
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

Про горобця, славного молодця
— зветься —
нова книжечка Ю. Сірого.
Виписувати з „Свободи".
Ціна тільки 40¢.
"SVOBODA"
P.O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

Phone MA 7-1761
PETER S. MURIANKA
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
FUNERAL DIRECTOR
413 Fairmount Avenue
Philadelphia 23, Pa.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх
NEW JERSEY
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

Праця—Help Wanted—Agency—Праця

Шукаєте праці — шукаєте робітника?
Звертіться до Агенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137
Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані робітники до праці в ресторанах:
КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ, ПОСЛУГАЧІ, ПОМИВАЧІ і т. п.
• Заходьте до нашої Агенції, яка існує вже 30 років! • Наша Агенція відома, що дає охочим добру й добре платну працю! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник

PROFESSIONALS

АДВОКАТ МИХАЙЛО РАДИК
б. директор ЗУАДК-у в Европі повідомляє, що відкрив свою
АДВОКАТСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ
для полагоджування різних правних справ, включно зі справами іміграційними і натуралізаційними.
MICHAEL RODYK
Counselor at Law
243 EAST 10th STREET, NEW YORK 3, N. Y.
Tel.: ALgonquin 4-7766

MOVIES—THEATRE

RADIO CITY MUSIC HALL
Showplace of the Nation — Rockefeller Center
"TRIAL"
starring
GLENN FORD • DOROTHY McGUIRE
ARTHUR KENNEDY • JOHN HODIAK • KATY JURADO
With RAFAEL CAMPOS • JUANO HERNANDEZ
Written by DON M. MANKIEWICZ
From His Harper's Prize Novel
Directed by MARK ROBSON • Produced by CHARLES SCHNEE
An M-G-M Picture
Зворушлива історія боротьби на судовій залі за життя хлопця. Фарисеї в боротьбі проти сил демократії!

'56 Dodges
Mohr Motors of Caldwell
Auth Dodge-Plymonth Dealer
115 BLOOMFIELD AVE
CAldwell 6-7500
САМЕ ТЕПЕР ДОБРІ ЦІНИ!
Великий випродаж
Переконайтеся про низькі ціни!
вечорами до 9:30
в суботу і неділю до 6:30

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню)
має на складі великий вибір осінніх і зимових КАПЕЛЮХІВ від $3.99 та більше Маємо також великий вибір фільцових велюрових капелюхів найкращої якости в різних кольорах і найновіших фасонах власного виробу та відомої марки капелюхи KNOX. Кожний капелюх ґарантований. Куплений в нас капелюх чистимо фабричною методою. Пригадуємо, що у нашому відділі МУЖЕСЬКОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ першої якости різнородні сорочки, знаної марки "JAYSON" й інші від $1.99 вгору. Всі сорочки ґарантовані в пранні. У великому виборі також: доцевики, парасолі, імпортовані светери, краватки, шкарпетки, паски, шалики й інші зимові речі.
Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи. — Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилях 1480, станція WHOM.
• Отворено щоденно до 8-ої веч., в суботи до 10:00. •
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE (East 8th St. Bet. 2-3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

БЕЗ РІЗНИЦІ ЧИ ВИ МАЄТЕ 100 ДОЛ. ЧИ 100,000.00 ДОЛЯРІВ

Ваші гроші можуть працювати для Вас в різних американських підприємствах—як приміром в GENERAL MOTORS, DU PONT, R.C.A., AMERICAN TELEPHONE & TELEGRAPH CO., GENERAL ELECTRIC, STANDARD OIL, і ін.

Ідіть слідами більш чим 1 мільйона американців, які завдяки ІНВЕСТИЦІЙНИМ ФОНДАМ (Mutual Funds користають зі зросту і зисків американської промисловості.

Одночасно, Ви маєте всі вигоди і користі, які Вам може дати тільки фаховий нагляд над Вашими інвестиціями

Ми розглядаємо та узгляднюємо всі індивідуальні потреби — та маємо привабливі пляни навіть на найскромнішу кишеню.

ІНВЕСТУВАТИ МОЖНА ОДНОРАЗОВО ВІД 250 ДОЛ. ВГОРУ — АБО МІСЯЧНО ВІД 10 ДОЛ. ВГОРУ.

Всі інформації в повищих справах даємо в анг. і українській мовах безкоштовно та без будь-яких зобов'язань з Вашого боку. За інформаціями, просимо виповнити і вислати поданий внизу купон, або телефонувати, в понеділок і п'ятницю від год. 4 до 7-ої на будь-яке з поданих на купоні чисел, а в інші дні кликати:

ROSELLE, N. J. — Tel. CHestnut 5-5963.

Ім'я ....
Прізвище ....
Вік ..... Тел. ....
Адреса ....

KING MERRITT & Co., Inc.
Foreign Language Dept. (Ukrainian)
391 Grand Avenue,
Englewood, New Jersey
Tel. LOwell 7-0103
в Ню Йорку:
MUrray Hill 8-8840

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568